

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošana

Publicēts: 17.08.2021.

Iedzīvotāju ienākuma nodokli maksātājs aprēķina un maksā uz gada ienākumu deklarācijas pamata rezumējošā kārtībā.

Vienlaikus, lai mazinātu nepieciešamību iesniegt gada ienākumu deklarāciju un veikt nodokļa samaksu taksācijas gadam beidzoties, likums paredz, ka daudzos gadījumos ienākuma izmaksātājs nodokli aprēķina un ietur ienākuma gūšanas vietā, un iemaksā to budžetā jau taksācijas gada laikā (piemēram, darba devējs ietur algas nodokli no algota darba ienākuma, kapitāla ienākumu izmaksātājs ietur nodokli no dividendēm un procentu maksājumiem u.tml.). Tomēr maksātājs ir atbildīgs par gada ienākumu nodokļa deklarācijas iesniegšanu, ja gūti ienākumi, no kuriem taksācijas gada laikā nav ieturēts nodoklis, ka arī, ja nepieciešams, lai nodrošinātu taksācijas gada ienākumu aplikšanu ar nodokli, piemērojot progresīvās likmes. Iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, vērā ņem taksācijas gada laikā ieturēto/samaksāto nodokli, kā arī uz iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem novirzīto solidaritātes nodokļa daļu (ja maksātājs ir arī solidaritātes nodokļa maksātājs).

Ja maksātājam par taksācijas gadu likumā noteiktu faktoru ietekmē (progresīvo nodokļa likmju, gada diferencētā neapliekamā minimuma u.c. piemērošana), izveidojusies nodokļa pārākums un nav pienākums iesniegt gada ienākumu deklarāciju, maksātājam pārākums iedzīvotāju ienākuma nodoklis var tikt atmaksāts automātiski (skat. likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" [20.pantu](#) un [20.1.pantu](#)).

Ienākuma gūšanas diena - diena, kad maksātājs saņem naudu vai citas lietas, ja likumā nav noteikts citādi. Atsevišķiem ienākuma veidiem tiek noteikta īpaša ienākuma gūšanas dienas noteikšanas kārtība.

Nodokļa maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) aplikamais ienākums ir viņa gada (mēneša) ienākums (izņemot likumā minētos neapliekamos ienākumus), no kura tiek atskaitīti:

maksātāja attaisnotie izdevumi;

maksātāja gada diferencētais neapliekamais minimums (Valsts ieņēmumu dienesta (VID) prognozētais mēneša neapliekamais minimums vai maksātāja prognozētais mēneša neapliekamais minimums);

nodokļa atvieglojumi.

Detalizēta informācija par personām, kas aprēķina un iemaksā budžetā nodokli, kā arī nodokļa samaksas termiņiem apkopota šeit:

Nodoklis	Persona, kas nodokli aprēķina un iemaksā budžetā	Nodokļa iemaksāšanas termiņš vienotajā nodokļu kontā
Taksācijas gada laikā		
(Maksātāja) algas nodoklis	Darba devējs	Līdz ienākuma izmaksas mēneša 23. datumam.

<p>No tādiem fiziskās personas ienākumiem, kā, piemēram, pensijas, dividendes, procentu ienākumi, ienākums no metāllūžņu atsavināšanas, ienākums no augoša meža atsavināšanas u.c. (skat. likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 17.panta 10. un 12. daļu)</p>	<p>Ienākuma izmaksātājs</p>	<p>Līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam.</p>
<p>Nodokļa avansa maksājumi</p>	<p>VID (aprēķina), maksātājs – saimnieciskās darbības veicējs, individuālā uzņēmuma vai zemnieka vai zvejnieka saimniecības īpašnieks (iemaksā)</p>	<p>VID ne vēlāk kā līdz taksācijas gada 1.jūnijam izveido aprēķinu par nodokļa avansa maksājumu lielumu taksācijas gadā.</p> <p>Avansa maksājumus iemaksā ne vēlāk kā 23. martā, 23. jūnijā, 23. augustā un 23. novembrī.</p>
<p>Kapitāla pieauguma nodoklis</p>	<p>Pats nodokļa maksātājs</p>	<p>Deklarāciju par ienākumu no kapitāla iesniedz līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15. datumam, ja ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī pārsniedz 1000 <i>euro</i>.</p> <p>Nodokli iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz tā mēneša 23. datumam, kurā iesniegtas noteiktās deklarācijas par ienākumu no kapitāla.</p>
<p>Algas nodoklis, ja maksātāju nodarbina darba devējs — ārvalstu nodokļu maksātājs</p>	<p>Darba devējs vai pats maksātājs</p>	<p>Paziņojumu par fiziskajām personām izmaksātajām summām iesniedz līdz ienākuma izmaksas ceturksnim</p>

<p>Algas nodoklis, ja maksātāja darbu apmaksā no Latvijas Republikai piešķirtajiem ārvalstu finanšu vai tehniskās palīdzības vai starptautisko finanšu institūciju aizdevuma līdzekļiem</p>		<p>sekojošā mēneša 17. datumam.</p> <p>Nodokli iemaksā līdz ienākuma izmaksas ceturksnim sekojošā mēneša 23. datumam.</p>
<p>Rezumējošā kārtībā</p>		
<p>Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (tajā skaitā no saimnieciskās darbības ienākumiem, algota darba ienākumiem, autoratlīdzībām, pensijām u.c.)</p>	<p>Pats nodokļa maksātājs – rezumējošā kārtībā atbilstoši gada ienākumu deklarācijai</p>	<p>Gada ienākumu deklarāciju iesniedz taksācijas gadam sekojošajā gadā no 1. marta līdz 1. jūnijam (atsevišķos gadījumos no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam).</p> <p>Nodokli iemaksā līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam (atsevišķos gadījumos līdz 23. jūlijam) vai, ja aprēķinātā nodokļa summa pārsniedz 640 <i>euro</i> – līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam, 23. jūlijam un 23. augustam (atsevišķos gadījumos – 23. jūlijam, 23. augustam un 23. septembrim).</p>
<p>Kapitāla pieauguma nodoklis</p>	<p>Pats nodokļa maksātājs</p>	<p>Deklarāciju par ienākumu no kapitāla iesniedz līdz taksācijas gadam sekojošā gada 15. janvārim, ja ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī nepārsniedz 1000 <i>euro</i>.</p> <p>Nodokli iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz tā mēneša 23. datumam, kurā iesniegtas noteiktās deklarācijas par ienākumu no kapitāla.</p>